

Tinjauan Ekonomi

2021

Hakcipta Terpelihara

Semua hak terpelihara. Tiada mana-mana bahagian juga daripada penerbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan dalam bentuk yang boleh diperoleh semula atau disiarkan dalam sebarang bentuk dengan apa jua cara elektronik, mekanikal, fotokopi, rakaman dan/atau sebaliknya tanpa mendapat izin daripada:

Ketua Ekonomi,
Bahagian Fiskal dan Ekonomi,
Kementerian Kewangan Malaysia,
Aras 9, Blok Tengah,
Kompleks Kementerian Kewangan,
No. 5, Persiaran Perdana,
Presint 2,
Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan,
62592 Putrajaya

Faks: 03-88823881
e-mel: bfe@treasury.gov.my

Tinjauan Ekonomi diterbitkan setiap tahun dan dikeluarkan pada hari pembentangan Belanjawan Tahunan.

Edisi 2021 diterbitkan pada 6 November 2020.

Naskhah jualan boleh diperoleh daripada:
www.pnmb2u.com dan MPH Book Store.

Naskhah ini juga boleh dimuat turun di:
www.treasury.gov.my

DICETAK OLEH
PERCETAKAN NASIONAL MALAYSIA BERHAD
KUALA LUMPUR, 2020
www.printnasional.com.my
email: cservice@printnasional.com.my
Tel.: 03-92366895 Faks: 03-92224773

KATA PENGANTAR

PERDANA MENTERI
MALAYSIA

"Menyelamatkan nyawa dan melindungi kehidupan rakyat"

Tahun 2020 bermula dengan semua negara di dunia bertindak pantas membendung penularan pandemik COVID-19 melalui pelaksanaan pelbagai langkah seperti penguatkuasaan kawalan pergerakan dan penutupan sempadan negara. Situasi yang tidak pernah berlaku sebelum ini telah memberi kesan ke atas keseluruhan aktiviti ekonomi global yang mengalami kemelesetan di mana kebanyakan pakar ekonomi percaya situasi ini lebih buruk daripada *the Great Depression* pada 1930-an. Memandangkan Malaysia merupakan ekonomi yang sangat terbuka, KDNK negara turut terkesan.

Sejak awal penularan pandemik ini, Kerajaan bertekad untuk "menyelamatkan nyawa dan melindungi kehidupan rakyat". Kerajaan berusaha untuk menanganinya melalui pendekatan yang memfokuskan kepada tiga tonggak iaitu melindungi rakyat, menyokong perniagaan dan akhirnya memperkuuh ekonomi. Ketiga-tiga tonggak ini telah diterjemahkan dalam semua pakej rangsangan ekonomi yang telah dilancarkan sepanjang tahun ini.

Selain melaksanakan beberapa fasa Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) sejak Mac 2020 bagi membendung penularan wabak COVID-19, Kerajaan juga telah melancarkan beberapa siri pakej rangsangan ekonomi yang merangkumi langkah fiskal dan bukan fiskal berjumlah RM305 bilion. Untuk itu, Pakej Rangsangan Ekonomi Prihatin Rakyat (PRIHATIN) berjumlah RM250 bilion telah dilancarkan pada Mac 2020 disusuli dengan PRIHATIN PKS+ bernilai RM10 bilion pada bulan April. Selanjutnya pada Jun, Kerajaan telah mengumumkan Pelan Jana Semula Ekonomi (PENJANA) berjumlah RM35 bilion. Terkini, diikuti pakej tambahan sebanyak RM10 bilion menerusi Kerangka Inisiatif Tambahan PRIHATIN (KITA PRIHATIN) pada September 2020.

Melalui pakej PRIHATIN, perkhidmatan penjagaan kesihatan terus diperkuuh melalui penyediaan peruntukan tambahan antaranya untuk peralatan perubatan, meningkatkan kapasiti ujian saringan serta membangunkan aplikasi *MySejahtera* untuk pengesanan kontak. PRIHATIN juga menyediakan bantuan untuk meringankan beban aliran tunai rakyat dan perniagaan, termasuk sokongan pengekalan pekerjaan, penangguhan atau penstrukturkan semula bayaran pinjaman, serta penyediaan kemudahan kredit. Di samping itu, bagi memastikan kelangsungan dan meringankan beban kewangan khususnya PKS, Kerajaan telah melaksanakan PRIHATIN PKS+.

Strategi seterusnya, iaitu apabila lekuk penularan COVID-19 berjaya diratakan, ialah membuka semula ekonomi dengan membenarkan rakyat kembali bekerja dan syarikat beroperasi semula. Justeru, pakej PENJANA diumumkan pada bulan Jun untuk menyokong ekonomi supaya dapat beroperasi dalam kebiasaan baharu.

Kerajaan sentiasa bersedia untuk membantu dan menyediakan bantuan tambahan sekiranya perlu. Menyedari masih ada keperluan bantuan kewangan di kalangan rakyat dan peniaga, pada September 2020, Kerajaan segera mengumumkan tambahan peruntukan ke atas beberapa inisiatif sedia ada seperti program subsidi upah, geran khas kepada peniaga mikro serta bantuan kepada isi rumah dan individu berpendapatan rendah dan sederhana melalui pakej KITA PRIHATIN.

Unit LAKSANA telah ditubuhkan di bawah Kementerian Kewangan untuk memastikan semua program rangsangan ekonomi dilaksanakan dengan pantas dan memanfaatkan golongan sasar secara berkesan. Fungsi Unit ini kini telah diperkemas sebagai agensi yang memantau keberhasilan pelaksanaan program rangsangan di 53 kementerian dan agensi Kerajaan seluruh negara.

Kita sebagai rakyat Malaysia telah berganding bahu dengan beraninya dalam mendepani krisis ini. Saya ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada petugas barisan hadapan, yang mana usaha mereka telah menyelamatkan banyak nyawa dan meletakkan sistem penjagaan kesihatan Malaysia antara yang terbaik di dunia. Izinkan saya untuk turut mengucapkan terima kasih kepada rakyat atas kesabaran dan kerjasama erat dalam memerangi pandemik ini bersama-sama. *Alhamdulillah*, sehingga kini, kita telah mencapai hasil yang membanggakan. Walau bagaimanapun, kita tidak seharusnya berpuas hati kerana perang menentang COVID-19 masih belum berakhir sehingga dan melainkan vaksin telah ditemui dan boleh diperoleh di seluruh dunia.

Dengan berlandaskan atas ekonomi yang kukuh, kepelbagaian struktur ekonomi serta langkah proaktif yang dilaksanakan, kita yakin dapat mengurangkan impak krisis terhadap ekonomi. Namun begitu, impak sosio-ekonomi berikutan pandemik ini dijangka akan berlanjut sehingga tahun hadapan. Justeru, Belanjawan 2021 akan terus memberi tumpuan untuk menyelamatkan nyawa dan melindungi kehidupan dengan melaksanakan langkah-langkah bagi mengatasi kesan pandemik terhadap ekonomi secara keseluruhan. *Insya-Allah*, pertumbuhan ekonomi dijangka kembali pulih pada 2021.

Krisis ini telah membuka peluang untuk kita melihat secara mendalam, menilai semula keutamaan dan menetapkan semula sasaran negara. Melangkah ke hadapan, kita akan terus memperkasa dan menyusun semula ekonomi bagi memastikan kemampaman masa hadapan dan kemakmuran bersama dalam kebiasaan baharu. Inilah aspirasi kita untuk memacu ekonomi ke arah trajektori pertumbuhan yang lebih tinggi dan inklusif. Saya ingin menegaskan bahawa Kerajaan ini komited berkhidmat untuk rakyat dan memastikan kesejahteraan semua serta menyokong perniagaan untuk terus berkembang. *Insya-Allah*, kita akan dapat mencapai aspirasi ini sekiranya kita semua bekerjasama dengan erat.

TAN SRI HAJI MUHYIDDIN BIN HAJI MOHD YASSIN

6 November 2020

PRAKATA

MENTERI KEWANGAN
MALAYSIA

COVID-19 telah memberikan impak yang besar terhadap pertumbuhan global terutamanya disebabkan oleh keupayaan pandemik ini menggugat dan mengucangacirkan kemajuan pembangunan yang merentasi aspek sosial, perniagaan dan ekonomi. Selagi vaksin masih belum ditemui, seluruh ekonomi global termasuk Malaysia terus menerima kesan buruk virus ini. Impak utama kepada cabaran ekonomi yang belum pernah terjadi sebelum ini melibatkan ancaman terhadap nyawa dan risiko peningkatan kemiskinan serta kemasuhan sistemik jangka panjang terhadap struktur sosio-ekonomi negara.

Berlatarbelakangkan ancaman ini, Malaysia telah melaksanakan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP). Meskipun ekonomi Malaysia dianggarkan mengalami kerugian sebanyak RM2 bilion setiap hari dalam tempoh PKP namun Kerajaan nekad dalam merangka strategi unik iaitu 6R. Strategi ini merangkumi enam tahap iaitu Ketegasan (*Resolve*), Ketahanan (*Resilient*), Memulakan Semula (*Restart*), Pemulihan (*Recovery*), Memperkasa (*Revitalise*) dan Menyusun Semula (*Reform*) bagi menangani cabaran pandemik ini.

Dengan mengambil kira ketidaktentuan dalam banyak perkara, Kerajaan telah memperkenalkan empat pakej rangsangan dalam tempoh yang singkat bagi melindungi kehidupan rakyat, perniagaan dan ekonomi. Menentukan peruntukan mencukupi bukanlah sesuatu yang mudah. Had fiskal semasa yang diperlukan hendaklah dipadankan dengan kemampuan disiplin fiskal negara. Namun yang jelas, respons kita haruslah pantas dan tegas. Justeru, Pakej Rangsangan Ekonomi PRIHATIN bernilai RM250 bilion telah direalisasikan dengan suntikan fiskal berjumlah RM25 bilion.

Seterusnya, tiga pakej tambahan iaitu PRIHATIN PKS+, PENJANA dan KITA PRIHATIN telah dilaksanakan pada April, Jun dan September. Kesemua empat pakej ini merangkumi langkah fiskal dan bukan fiskal berjumlah RM305 bilion atau 21% daripada Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK) negara. Pelaksanaan langkah tersebut yang dipantau dan dikawal selia oleh Unit Pelaksanaan dan Penyelaras Rangsangan Ekonomi Antara Agensi Nasional (LAKSANA) telah menyelamatkan banyak nyawa, menyokong kehidupan dan memastikan kelangsungan perniagaan.

Walaupun pelaksanaan PKP dan beberapa fasa kawalan pergerakan berikutnya berjaya meratakan lengkungan COVID-19, namun telah menyebabkan penguncutan ketara KDNK sebanyak 8.3% pada separuh pertama 2020. Walau bagaimanapun, data ekonomi bulanan

terkini jelas menunjukkan trend pemulihan dengan peningkatan angka pengeluaran dan perdagangan, penurunan kadar pengangguran serta peningkatan penggunaan swasta berbanding data bulanan pada suku kedua 2020. Pakej rangsangan ekonomi dijangka menyumbang lebih daripada 4 mata peratusan kepada pertumbuhan KDNK negara.

Momentum ini diharapkan dapat menjadi asas bagi pertumbuhan KDNK negara untuk berkembang sehingga 7.5% pada 2021. Pencapaian ini sangat bergantung kepada tahap seterusnya dalam strategi 6R iaitu Memperkasa (*Revitalise*) melalui Belanjawan 2021. Sebagai rancangan strategik untuk memastikan pertumbuhan Malaysia pada tahun akan datang, Belanjawan 2021 bertujuan untuk mengimbangi keperluan dan kapasiti penjagaan kesihatan di samping memacu momentum pemulihan ekonomi semasa serta membina daya tahan yang lebih baik untuk masa hadapan.

Sementara itu, amat penting bagi kita untuk menyesuaikan diri dengan norma baharu di samping meneroka peluang pertumbuhan ekonomi. Penularan COVID-19 telah mendorong kepada penggunaan digitalisasi yang lebih pantas dalam sektor perniagaan dan pendidikan serta masyarakat. Beberapa kajian menganggarkan nilai ekonomi faedah perdagangan digital boleh meningkatkan ekonomi Malaysia sebanyak RM222 bilion pada 2030 berbanding RM31 bilion pada 2019 sekiranya dimanfaatkan sepenuhnya. Pendigitalan merupakan trajektori pertumbuhan baharu bagi pelbagai industri berdasarkan perkhidmatan dan sektor sokongan seperti E&E, e-dagang dan ekonomi gigi. Potensi besar lain termasuk bidang penjagaan kesihatan dan sektor sampingan yang berkaitan. Produk, perkhidmatan dan peralatan perubatan dijangka berkembang pada tahun mendatang.

Belanjawan 2021 dirangka berteraskan empat tema utama iaitu menjaga kebajikan rakyat, memacu pertumbuhan ekonomi, melestarikan kehidupan dan memantapkan penyampaian perkhidmatan awam. Kerajaan akan meneruskan inisiatif bersasar bagi melindungi nyawa dan kehidupan di samping mengutamakan golongan mudah terjejas.

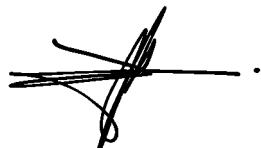
Kelestarian merupakan salah satu prinsip utama dan akan menjadi asas kepada dasar sedia ada serta baharu selaras dengan agenda Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) oleh Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB). Berkait dengan ini, sektor yang memenuhi aspirasi kelestarian negara iaitu kewangan Islam yang menerapkan prinsip Pengantaraan Berasaskan Nilai, adalah bersamaan dengan prinsip Alam Sekitar, Sosial dan Tadbir Urus (ESG). Ini dapat membantu mengembangkan ekonomi Islam melalui pelbagai konsep termasuk wakaf dalam membangunkan masyarakat lestari. Selain itu, Kerajaan juga berharap dapat bekerjasama rapat antara agensi kerajaan, sektor swasta dan masyarakat civil bagi memangkin trajektori pertumbuhan yang lebih lestari mulai 2021 dan seterusnya.

Defisit fiskal Kerajaan dijangka mencecah 6% daripada KDNK iaitu rekod tertinggi sejak Krisis Kewangan Global 2009. Sementara itu, hutang statutori Kerajaan Persekutuan dijangka meningkat kepada sekitar 57% daripada KDNK pada akhir 2020 berikutan pelaksanaan empat pakej rangsangan ekonomi. Meskipun demikian, Kerajaan tetap komited untuk melaksanakan agenda tanggungjawab fiskal yang selari dengan matlamat mengurangkan defisit fiskal di bawah 4% daripada KDNK bagi tempoh tiga hingga empat tahun akan datang.

Dengan berlatarbelakangkan ketidaktentuan dalam banyak perkara dan berada di luar kawalan, kita telah memberi tumpuan kepada aspek dalam kawalan dan yang perlu dikawal. Fundamental ekonomi negara masih kukuh dengan kepelbagaian asas ekonomi yang baik dan masih mempunyai kedudukan fiskal yang teguh. Namun begitu, saya

percaya bahawa pemulihan ekonomi pada 2021 dan tahun mendatang bergantung bukan sahaja kepada strategi Kerajaan tetapi juga semangat kerjasama rakyat Malaysia yang jitu dan berani mengharungi ketidaktentuan ini bersama-sama.

Terima kasih kepada semua rakyat Malaysia atas sumbangan terdahulu, kini dan akan datang dalam membantu negara menghadapi cabaran yang amat besar ini. Saya yakin bahawa kita mampu dan akan memenangi pererangan menentang COVID-19 ini bersama-sama dan muncul sebagai sebuah negara yang lebih teguh, Insya-Allah.

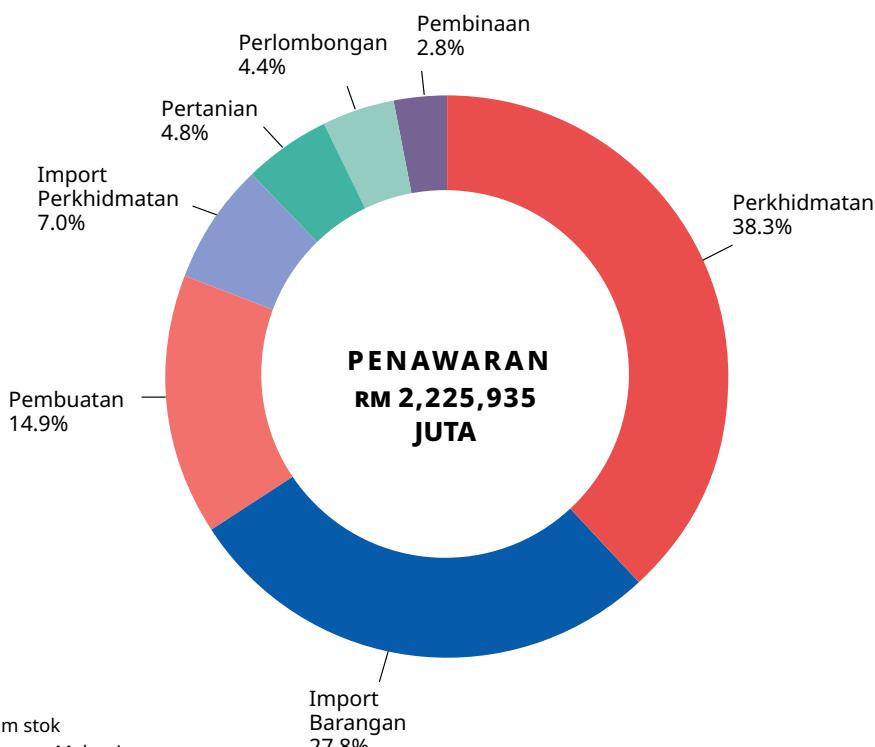
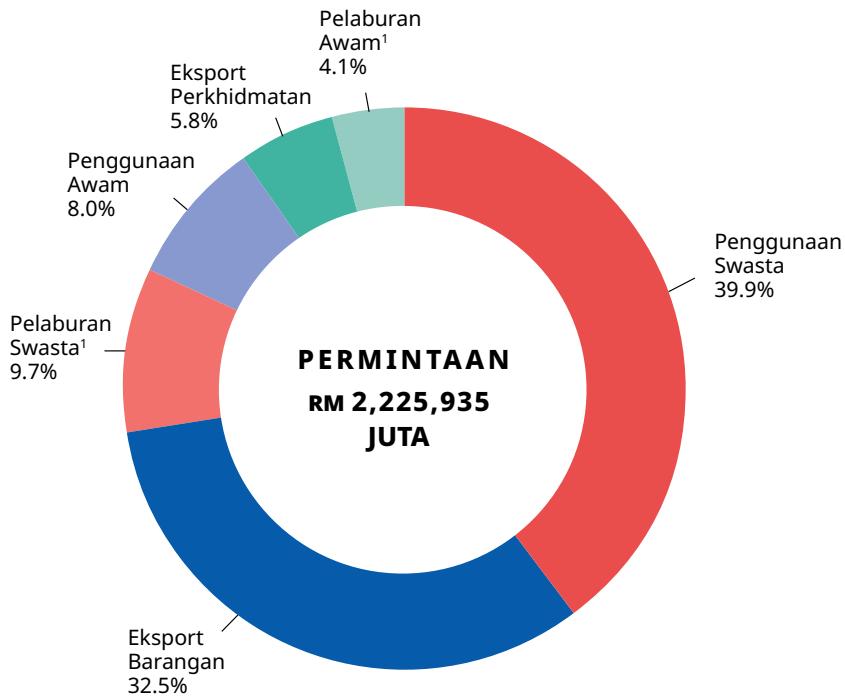

SENATOR TENGKU DATO' SRI ZAFRUL TENGKU ABDUL AZIZ

6 November 2020

EKONOMI NEGARA 2021

pada harga malar 2015
(bahagian kepada jumlah dalam %)

¹ Termasuk perubahan dalam stok
Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia